

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

Előfizetési árak:
Egész évre 12 kor., fél évre 6 korona
negyed évre 3 kor.

POLITIKAI NAPILAP

MEGJELENIK NAPONKINT REGGEL, KIVÉVE HÉTFŐN.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
KLADEK és HAMBURGER könyvnyomdája
Batthyány-utca 5. sz.

Az általános sztrájk.

A szocializmust elítélni a maga teljességében senkinek sincs már eszében. Ez az általános haladás letagadhatatlan ismerve. De minél jobban hódít a szocializmus lényegét képező eszme, annál inkább kell vigyázni a pártszervezeteknek, hogy olyan cselekményekre ne ragadtassák magukat, melyek tanaikkal homlokegyenest ellenkezésben vannak. Pedig a legujabb időkben megállapíthatjuk, hogy egyes mozgalmak a szocialdemokracia lényeges tanaival ellenkezésbe kerültek.

A szocialdemokracia például a munkaszabadság feltétlen hirdetője. És ez helyes a mi nézetünk szerint is. De mit tapasztalunk az újabb időkben? Azt, hogy a munkaszabadságnak ezen elvét a szocialdemokracia nem respektálja.

Megtörténik például, hogy valamely munkaadó nem helyi munkást alkalmaz. Erre kitör az általános sztrájk. Kitör pedig azért, hogy annak az idején munkásnak a megélhetésében a városban lehetetlenné tegye. Ez ellenkezik nem csak a munkaszabadság igazságos elvével, de ellenkezik egy másik szocialdemokratikus elvvel a nemzet köziséggel, vagy hogy másképpen nevezzük, a világpolgársággal. De eltekintve ezen ellenkezéstől bizonyos embertelenség is nyilatkozik meg benne, ami a szocialdemokraciával összeférhetetlen.

Ha az idegen munkást azért fogadnák föl a munkaadók, mert az a helyi munkadíjknál olcsóbban dolgozik, akkor, tekintve a pártszervezetek követelményeit, a pártélet feltételeit, megtudnánk okolni az idegen munkás alkalmazása miatt kitört akár veszélyes, akár általános bérharcot, de nem tudjuk a bérharcot indokolni akkor.

amikor azt csak azért kezdik meg, mert a munkaadó idegen munkást alkalmazott.

Ez, ismételjük, a szociáldemokracia elveinek leghatározottabb megtagadása, amivel csak azt érik el, hogy a nagy társadalomban idegenkedést keltenek nemcsak a bérharcok ellen, hanem általánoságban még a szocializmus ellen is. Pedig erre nagyon kellene vigyázni a párt vezetőségének.

Vigyázni kellene az elvekért önmagukért első sorban, de vigyázni kellene még különösen a bérharcok érdekében. A bérharcok jogosultságát már a hatóságok is elismerik, ha jogos az alap. A hatóságok ugyszólván már mindenütt kötelességnek ismerik a közvetítést a munkások és munkaadók között. Ha azonban a sztrájkokat oly indokkal szervezik, mint aminőre rámutattunk, ne csodálkozzék a szociáldemokracia, ha a hatóság az elvtagadás megállapítása után bizalmatlankodni kezd és nemcsak hogy lemond a közvetítő szerepéről, hanem represszáliákhoz nyúl.

Ebben azután az lenne a legnagyobb baj, hogy konszolidálásának békésen megindult menete megakad, amire nincs szüksége se a hatóságoknak, se a társadalomnak, de legkevésbé van szüksége, legalább mi úgy hisszük, a szocialdemokraciának.

Bizony ezeket az igazságokat figyelembe vehetnek most, mikor az általános sztrájk eszméjét kezdik mindenfelé pengetni.

ORSZÁGGYULÁS.

A képviselőház ülése.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, 1905. április 13.

Az első között, a kik a Házban megjelentek Eötvös Károly volt. Egyébként is az ő napja van ma, minthogy megokolja indítványát. Justh Gyula elnök is itt van már és fogadja tegnapi nevenapjából kidukáló

gratulációkat. Egyébként pedig lassan gyülekeznek a honatyák.

Rakovszky István elnökölt ezuttal először.

A kormány tagjai közül jelen vannak Tisza István gróf és Lukács László.

A jegyzőkönyvet olvassák fel.

Tisza István gróf megjegyzi, hogy a jegyzőkönyben az áll, hogy ma Eötvös indítványát tárgyalják. Ez hiba, mert nem tárgyalják, csak megokolják. Kéri kiigazítását.

A Ház ilyen értelemben hitelesíti a jegyzőkönyvet. Szederkényi Nándor, Holló Lajos, Günther Antal bíráló bizottsági elnökök működésük eredményéről tesznek jelentést.

Batthyány Tivadar gróf a felirati bizottság előadója bemutatja a felirati javaslatot. (Helyeslés balon) kéri kinyomását és szétosztását.

Felkiáltások balról: Felolvasni!

Elnök: A javaslatot felolvasatom.

Batthyány Tivadar gróf előadó felolvassa.

A felirat ezen megszólítást használja: Felsőleges Apostoli Király! (Helyeslés a baloldalon.)

Előljárójában a válság történetét mondja el november 18-tól.

Ami a koalíció programot illeti, akarja a választási jog kiterjesztését széles alapon; a gazdasági különválást kellő előkészület mellett, a katonai kérdésekben a nemzeti jogoknak a jelvényekben és nyelvben való kidomborítását.

Elnök: A feliratot kinyomatják és szétosztják. A napirendre tüzés iránt a Ház később határoz.

A napirend, második tárgyra, Eötvös Károly indítványának megokolására került a sor.

Eötvös Károly mindjárt előljárójában kijelenti, hogy rövid lesz, mert hisz indítványát a november 18-án valamint december 13-án elkövetett cselekmények kárhóztatása és elítélése iránt írásban elég bőven rótt meg. A fő az, hogy megállapítsuk van-e válság és milyen mértékű. A többségnek joga van itélkezni és így a mostani többség is itélkezhetik, mondván, hogy a bukott többség vak volt, bolond volt. (Helyeslés a baloldalon.) Azt kérde, minek ül itt ez a kormány, mit keresnek ezek a férfiak is? Nekik itt már helyük nincs, mert a nemzet bizalma nem tartja őket itt. Kérde Tiszát, igaz-e, hogy Perczel nyugdíját november 18-ikával 8000 koronáról 15.300 koronára emelték fel? (Nagy zaj a baloldalon.)

Hellebronth Géza: Szegény emberek pénzét ilyen gazságokra dobálják! (Nagy zaj.)

Eötvös Károly: Perczel ezt a fölemelt nyugdíjat február 1-vel már felvette.

Farkasházy Zsigmond: Drága zsebkendő!

Eötvös Károly: Őrajtandó, hogy az a kormány minél előbb távozzék és az ország bizalmára érdemes férfiaknak adják át helyüket. Kéri indítványának napirendre tüzését.

Elnök szünetet rendel, utána Tisza István gróf beszélt.

Tisza István gróf nem találja indokoltnak, hogy az indítvány érdeméről nyilatkozzék, még pedig a választások eredményén támadt helyzetenél fogva, de azért némi megjegyzést kell tennie. Eötvös azt kérde, mit keres itt a kormány? A kormány azonnal a választások eredménye után beadta lemondását.

A mi Perczel nyugdíját illeti, azt mondja, hogy a mikor mint belügyminiszter távozott, eltelejtette a lépéseket megtenni, hogy nyugdíjába a köztörvényhatósági szolgálatban töltött időt beszámítsák. (Nagy zaj a baloldalon.) Ha megtette volna, már akkor beszámították volna neki ezeket az éveket (Nagy zaj és tiltakozás a baloldalon). Most fordult Perczel ilyen kérelemmel a kormányhoz, a minisztertanács méltányolta ezt és a felség jóváhagyta. (Nagy zaj a baloldalon.) És hogy kérelme teljesült, ebben semmi rendkívüli nincs. Az idevonatkozó szabályok jóakaró és méltányos alkalmazása történt csupán. (Nagy zaj a baloldalon. Az elnök hiába csenget). Ezt fölemelt fővel állíthatja. Méltányos alkalmazása a szabályoknak történt (Nagy zaj.)

Felkiáltások balról: Judást jutalmaztok! (Nagy zaj). Ez gyalázat! Ezt nem bírjuk! (Nagy zaj).

Elnök az ülést a lárma miatt felfüggeszti. Szünet után.

Tisza István: A mi történt az méltányos volt és ez egy arra érdemes férfit ért. (Nagy zaj a baloldalon.)

Elnök: Felteszi a kérdést, hogy elfogadja-e a Ház Eötvös indítványának napirendre tüzését.

A Ház többsége elfogadja és az indítványt tárgyalásra a holnap ülése napirendjére tüzi ki.

Ezzel az ülés fél 1-kor véget ért.

Versenyáru üzlet Szabadka, Papucs-piac.
Sztójkovics-féle festék üzlet mellett.

Figyelem

15 K bevásárlásnál életnagyságu ingyenfénykép.

A Versenyáru üzletnek
megérkezett a tavaszi szezonra vásárolt alkalmi vételei, ami olcsóságnál fogva bámulatba ejti a vásárló közönséget, amiről mindenki meggyőződhet, aki szükségletét ily bámulatos olcsón óhajtja beszerezni. Férfi, női és gyermek cipőkben, kalpokban, nyakkendőkben, harisnyákban. Női, férfi és fiú fehérneműkben, fiú és leány ruhákban, mindennemű keztyűkben, nap és eső ernyőkben, sétatálcákban o o o és sok-sok más cikkekből o o o

Verse yáru üzlet Szabadka, Papucs-piac.
Sztójkovics-féle festék üzlet mellett.

Figyelem

Telefon: Geiger, 202. szám.

BAJA és VIDÉKE.

Rovatszerkesztő: Fodor Károly.

Fonák helyzet.

Baja, április 13.

Van Baja város tőszomszédságában egy község, Szeremle, amely falu olyan fura állapotok között leledzik, aminőben talán széles Magyarországon egyetlen falu sincsen.

Szeremle község Bács-megye falvai között épült és — Pest-megyéhez tartozik; jöllehet másképen nem juthat Pest-megye területére, csupán a bács-megyei Baja városon keresztül. Hogy ennek a szerencsétlen falunak micsoda fejebutjára állított közigazgatási viszonyai vannak, azt ime itt elmondjuk:

Szeremle község szolgabírósa az egy napi járóföldön levő Kiskőrösön van, pénzügyigazgatósága Budán, — képviselő-választói központja Dunakezelen, járásbírósa részben Baján, részben Kiskőrösön, de egyes ügyekben le kell nékie Mohácsra is rándulni, mert a község közvetlen közelében levő „Margitta-szigeten” a legtöbb szeremlei embernek van földbirtoka. Telekkönyvi hatósága van Szeremlének Baján és Mohácson. Törvényszéke Szabadkán és Kalocsán. Adóhivatala Halason.

Már most tessék elképzelni, micsoda kellemetlen a helyzete a szeremlei népnek. Ha a szolgabírósnál akad dolga, vagy alkotmányos jogait akarja gyakorolni és képviselőt akar választani, úgy teljes két napot veszít.

Nem csoda tehát, ha ezt a furcsa közigazgatási állapotot megunták a szeremleiek és odahatnak, hogy minden ügyes bajos dolgukat a tőlük gyalogosan félóra alatt elérhető Baja városban elintézhessék.

Érthetetlen is, hogy a kormányhatóság már rég nem látta meg a szeremleiek viszás helyzetét és hogy nem kebelezte be ezt a községet oda, ahol voltaképpen fészik — Bács-megyébe.

Mulatság. A József főherceg szanatórium bajai fiókja husvét másodnapján nagy-szabású mulatságot fog rendezni. Ezuttal színrekerül Szomaházi István Ciránó de Bergerac paródiája. A műkedvelői előadás-előreláthatólag jól fog sikerülni, mert a kacagató bohózat már most a próbákon is igen jól megy.

Lesz-e Baján színészet? Ezt a kérdést intézi hozzánk egy olvasónk. Ugy áll ugyanis a dolog, hogy (mint tudva van) Pesti Iház Lajos szingizgató a makói színházat nyerte el. Itt Pesti Iház Lajos május és október hónapokban 30—30 előadást köteles tartani. Jó volna, ha egyrészt a bajai szingizgató bizottság érdeklődne aziránt, hogy Pesti Iház Lajos mikor is volna hajlandó társulatával Bajára bevonulni és másrészt, ha az igazgató nyilatkoznék aziránt. Junius, julius, augusztus vagy szeptember hónapok egyikén kíván Bajára jönni. Vagy egészben elmarad? Mindezt tisztázni kellene.

A bajai ipartestületnél ipart nyertek: Horváth Antal kisebb kőműves, Vida József cipész, özv. Zsuffa Pálné nőszabó, Bankhardt D. zsó Kovács, Szék István sütő, Kellner János kisebb kőműves, Hinterreiter József kiskőműves, Stefnovics Miját sütő, Virág István kis ács, Adliczer Józsefné (üzletvezető férje) sütő, Klasszán János bápos, Visztreich Róza nőszabó, Bolényi Benő cserepező, Rábl Béla bádógos, Lukács Tamás lakatos, Schermann Julis nőszabó és Berta István csizmadia. Iparáról lemondott: Engelman Ilona kefekötő, özv. Russ Ignáczné kefekötő, Horváth Sándor férfi szabó.

Megindultak az építkezések Baján. Alig hogy megenyhült az idő, máris megkezdődtek Baján az épít-

kezések. Ebben az évben szokatlanul nagy Baján az építkezési kedv. A bajai mérnöki hivatal eddig 46 építkezési engedélyt adott ki. Van néhány új épületre engedély, több átalakítási munkálat és néhány épületkibővítési munka.

A bajai ipartestület tegnap tartott rendkívüli közgyűlésén a következő segédeket választották be a békéltető bizottságba: Werner Ferencz asztalos, Soblocher Antal asztalos, Wernberger Lajos könyvkötő, Mózes József szabó, Németh Péter fésűs, László Károly borbély, Fábik József cipész, ifj. Kovács Sándor kályhás, Rémi Pál szijgyártó, Kincses József géplakatos, Pintér Kálmán szabó, Rabata József ács, Horváth Mihály, Horváth Pál. Németh Antal, Jónicz Ernő, Tiszavölgyi Lőrincz, Klein József asztalos, Kiss István köteles, Singer Zsigmond és Wolf Lajos.

Az olcsó burgonya szétesztásával volt elfoglalva két napig Weisz Nándor bajai városi gazdasági tanácsnok. A felek a burgonyát a vasutnál vették át. A burgonya minőségével általában megvannak elégedve.

Új bérpalotát épített a bajai kölcsönös segélyző-egylet. A bérpalota terveit Vadász Pál bajai építész-mérnök készítette. Az új épület az egész főtérenk disze fog lenni.

Összetört batár. Tegnap este két fuvarosnak megvadultak a lovai és neki rohantak a 9 órai vonathoz menő Nemzeti szállodabeli batárnak. A megvadult lovak a batárt felfordították és teljesen összetörték.

Az inas-iskolából. A bajai iparos inas-iskolában történt: Egy asztalos-inas nem jött el az előadásra. Kérde tőle a tanár, hogy miért nem volt az előadáson. A fiú azt feleli, hogy nem mehetett, mert halott volt a háznál. Néhány nap múlva ismét elmarad a fiú. Megint csak azt hozza fel, hogy halott volt a háznál. Egy hónap alatt nyolcszor él a gyerek ugyanezzel a kifogással. Végre megsokalja a tanár a sok halottat és kérde:

— Hát kihal abból a házból mindenki?

— Dehogy kérem, mindig más házban van a halott és én viszem oda a koporsót.

A háboru.

London, ápr. 12.

A Daily Telegraph jelenti Szingaporeból: A az a hely, a melyen az ideérkezett Suttley nevű angol cirkáló az északnyugat felé tartó orosz hadihajó mellett elvonult, Szingaporetől körülbelül 550 mérföldnyire van keletre. Ugyanennek a lapnak azt táviratozzák Tokióból, hogy a japánok vágyakoznak azután, hogy az orosz hajóhaddal megvívják a döntő ütközetet. A japán csatahajók egész nehéz felszerelését felujították. Ha elérkezik az ideje, akkor Togo Formoza, vagy pedig a Pescadore szigeteken vidékén szembeszáll az ellen-séggel.

London, ápr. 15.

A Daily Mail jelenti Szurabajából (Jáva) Egy yacht két orosz tiszttel, valamint négy hadihajó Batáviába érkezett. Azt a megerősítést nem nyert hirt hozták, hogy tengeri ütközet volt, a melyben az oroszok megtámadták a japánokat és ez utóbbiak négy hajót veszíttek.

London, ápr. 13.

A Daily Mail arról értesül Labuanból, hogy ott azt híresztelik, hogy

Borneótól délre nagy hajóhadat láttak meg. A Raleigh nevű amerikai cirkáló Labuan előtt horgonyoz és parancsra vár.

Washington, ápril 12.

(Reuter) A tengerészetiügyi miniszteriumban nem érkezett megerősítés a new-yorki tőzsdén elterjesztett híreszteléseknek, hogy az oroszok a jávai partokon a japánokkal megütközve, három hajót veszítettek.

HIREK

TÁJÉKOZTATÓ.

Szabadkai közönyvtár és muzeum. Nyitva szerdán és szombaton délután 3-tól 5-ig Vasárnap délelőtt 9-től 12-ig.

— **Április 15.** A szabadkai dalegyesület közgyűlése a főgymnasium disztermében.

Április 16. D. u. 3 órakor az izr. öns. és gyám. egy. sület közgyűlése.

Április hó 16. Famunkások szakgyűlése a „Szarvas” vendégőben, d. u. 3 órakor.

— A polgármesterek fizetése.

A szomszéd H.-M.-Vásárhelyen mozgalom indult meg a törvényhatósági bizottsági tagok közt az aránytalanul csekély polgármesteri fizetés emelése iránt. Hogy mily kicsi a vásárhelyi polgármester fizetése, annak az indokolására összeállították a következő táblázatot: Vásárhelyen a polgármesteri fizetés 3600 korona, a lakbér 800 kor., pótlék 1000 kor., összesen 1400 kor., 540 kor. Ezzel szemben Pozsonyban a polgármesteri fizetés lakbérrel együtt 8800 kor., Nagyváradon 7200 kor., Győrött 8000 kor., Kassán 9000 kor., Pecsét 9000 kor., Temesváron 10.000 kor. és lakás, Aradon 7600 kor., Szegeken 14.000 kor., Debrecenben 9000 kor., Kecskeméten 7200 kor. stb. Vásárhely városának közönségén kívül csak a szabadkai honorálja hasonló módon a legnagyobb munkáságot igénylő állás betöltőjét amelyben mindössze 500 korona fizetést ad a polgármesternek s így mi még Vásárhelynél is hátramaradottabbak vagyunk.

— **Szabadságon.** Dr. Sántha György közkórházunk sebészeti osztályának főorvosa három heti szabadságra megy, mely idő alatt a nemzetközi orvos kongresszuson fog résztvenni. Távolléte alatt dr. Wilhelm Adolf igazgató főorvos fogja az osztályon helyettesíteni. — Vujkovich Lámics Boldizsár városi számvizsgáló egészségének helyreállítása végett hat heti szabadságot kapott.

— **Új ügyészi megbizott.** Az igazságügyminiszter Ribiczey Kálmán zombori lakos ügyvédjelöltet a zombori kir. ügyészség kerületébe ügyészi megbizottul rendelte ki.

— **A központi választmány ülése.** Az 1906. évi képviselő választók névjegyzékének összeállítása végett kiküldött bizottság munkálatainak felülbirálása végett a központi választmány szombaton délelőtt 11 órakor fog ülést tartani a városháza tanácstermében.

— **A „Szt. Antalról” nevezett szabadkai temetkezési egyesület** 1905. év ápril hó 30-án délelőtt 10 órakor a központi elemi népiskola (Vörts-ökör) tornacsarnokában rendkívüli közgyűlést tart, melynek tárgya az alapszabályokra vonatkozó belügyminiszteri leirat előterjesztése.

— **A püspöki székek betöltése.** Az üresedésben levő püspöki székekre, mint egy könyvomatos értesül, illetékes egyházi körökben a következő főpapokat szemelték ki. A kalocsai érseki székre dr. Várossy

Gyula székesfejevári püspököt, akiknek a helyére gróf Zichy Gyula, a pápa szolgálattevő kamarása jönne. A pécsi püspöki székre dr. Kohl Medárd fölszentelt püspököt, a szatmári püspöki székre dr. Várady L. Árpád címzetes püspököt, kultuszminiszteri osztálytanácsost szemelték ki. A roznyói püspöki szék egyelőre betöltetlen marad, míg az interkaláris jövedelemekkel a püspökség megrongált anyagi viszonyait nem rendezik.

— **Eljegyzések.** Mayer Aurél, a nagybecskereki közigazdasági bank vezérigazgatója eljegyezte Kunetz Sarolta urhölgyet, Kunetz Ignác helybeli nagykereskedő leányát. — Bérity Iván törökbecsei banktisztviselő eljegyezte Dimitrievics Drága urhölgyet, Dimitrievics Szvetozár helybeli gör. kel. szerb plébános leányát

— **Szabad Lyceum vasárnapi felolvasása.** A szabadkai Szabad Lyceum-Egyesület legközelebbi felolvasását e hó 16-án vasárnap rendezi a főgimnázium disztermében. A felolvasó dr. Váli Dezső orvos-tudor lesz, társadalmunknak ezen illusztris tagja, ki már a Szabad-Lyceum körében a mult években igen praktikus s eszmékben gazdag felolvasásokkal gyönyörködtette a hallgatóságot. Felolvasásának címe: A gyógyítás mesterségének története. A felolvasás kezdődik pontosan esti 6 órakor. Belépő-jegyek ára nem tagok számára 50 fillér.

— **Halálozás.** Vettük a következő gyászjelentést: Özv. Ruttkay Rudolfné sz. Knézy Magdolna volt elemi iskolai tanítónő hosszú szenvedés után meghalt folyó év április hó 12-én d. e. 10 órakor, munkás életének 67. és buzgó tanítóskodásának 38. évében. A feledhetlen s gyengéd anyát, testvért s nagyanyát fájdalomtól sajtó szívvel siratják: gyermekei Ruttkay István nejjével, özv. Ruttkay Máténé, Ruttkay Imre nejjével, Ruttkay Karolin férjével és gyermekeivel, Ruttkay László nejjével és gyermekével és Ruttkay Aranka, továbbá nővére: özv. Morovic Pálné sz. Knézy Karolin, unokahuga: id. Gáal Jánosné férjével, számos rokonai és ismerősei. A boldogultért az engesztelő szentmise áldozat e hó 14. d. e. fél 10 órakor a Szt.-Terézia templomban fog az Urnak bemutatni. Hült teteme f. hó 14. d. u. fél négy órakor a IV. kör 624. sz. alatti gyászszobából a bajai sirkertben levő családi sírboltba örök nyugalomra tetetni. Szabadkán, 1905. évi április hó 12-én. Áldás és béke legyen porai felett.

— **A m. á. v. altisztikör** műpártoló osztálya vasárnap délután 3 órakor, az altisztikör helyiségében értekezletet tart.

— **Gazdaszövetségi közgyűlés.** A Bács-megyei gazdaszövetség, Latinovits Géza elnöke alatt e hó 20-án Zomborban rendes évi közgyűlés tart.

— **A Kossuth-utca aszfaltozása.** Néhány hét múlva nagy változáson megy át a sétáló közönség legmegszokottabb és legforgalmasabb korzója, a Kossuth-utca. A husvéti ünnepek után ugyanis azonnal megkezdik az egész uttest aszfaltburkolási munkálatait, ami körülbelül egy hónapig fog eltartani, s ezzel a mi Kossuth-utcánk is a fővárosiak kedvenc utcájához hasonlóan bőséges helyet fog nyújtani a déli és esti órákban eddig sűrű tömegben korzózóknak.

— **Elkőbzott mérlegek.** A piaci árusok egy részét ma kellemetlen meglepetés érte. Nem várt vendégek, a városi mértékhiitelesítő és a piac biztos járták sorra a száraz hús-árusok, tej-, gyümölcs és zöldséges gofák elárúsító helyeit és megvizsgálták a mérlegeket, s elég nagy számban találtak hamisított mérlegeket. Nem kevesebb, mint 15 mérleget és ugyanannyi ürmértéket koboztak el.

— **Uj lap a vármegyében.** Uj hír-lap jelenik meg Palánkán f. évi május hó 1-től kezdve dr. Vermes Jenő ügyvéd szerkesztésében „Palánka” cím alatt. Eddig tizenöt munkatárs közreműködése fogja biztosítani e lap jövőjét, mely lap hivatva lesz a palánkai járás szunnyadó társadalmát életre kelteni.

— **A boltbetörők ismét működnek.** Az egész délvidéken nagy apparatussal működő boltbetörő szövetkezet tagjai közül még eddig egyet sem sikerült elcsipni, bár a közelmúlt napokban kettőjüknek már egészen a nyomában voltak. Alig hogy megmenekültek a rendőrség körmei közül, máris újabb operációjukról érkezik hír Szabadkára. Tegnap Szentesen törtek fel három üzletet, melyekből 110 korona készpénzt, váltókat és ékszereket vittek el.

— **Sajnos, de igaz.** Hogy nálunk milyen nehezen bírhatók reá a szülők arra, hogy gyermekeiket ipari-művészetre tanítsák, annak fényes bizonyítéka a következő eset. Van Szabadkán egy kitűnő faszobrász, aki tanoncot akart maga mellé fogadni. Hirdetett, heteken át keresett személyesen egy alkalmas tanoncot, de mind hasztalanul. Nem csak hogy alkalmasat nem talált, de még olyanra sem akadt, aki rá akarta volna magát szánni a faszobrászatra. Pedig ez nem csak művészi, de nagyon jövedelmező kereseti forrás is. Így azután mindig csak rászorulunk majd a külföldre, hasztalanul lesz önálló vámterületünk.

— **Anyakönyvi hírek.** Halottak: Franciskovits Mária 11 hó, Péics T. Péter 2 év, Milánkovits Istváné Krizsanov Róza 90 év, Horvát Mátyásné Szitarics Magdolna 50 év, Szaulics Anna 16 év. Született: 7. 3 fiu, 4 leány. Eljegyzés: Tóth András—Kostyó Margit, Karkos József—Bölcskei Katalin.

A kalocsai rablógyilkosság.

— Saját tudósítónktól. —

Kalocsa, ápr. 13.

Megírták a lapok, hogy f. hó 5-én özv. Fekete Józsefné Kapitány Rózsát Kalocsán kegyetlen módon meggyilkolták és a valószínű tettest, Fekete Gergelyt letartóztatták.

A szenzációs bűnügyben ma újabb fordulat állott be.

Sipos József 16 éves csizmadiaságát tegnap beismerte, hogy gazdájától, a ki a megölt házában lakott, hallotta, hogy Kapitány Rózsának sok pénze van és ezért elhatározta, hogy amint alkalma nyílik, kirabolja és ha kell, meg is öli.

E hó 5-én este fél 8 órakor gazdája családjával együtt elment hazulról és midőn így egyedül maradt, az öreg asszony konyhájának ajtaján bekopogott, hogy akar vele beszélni. Kapitány Rózsa kinézett, mire Sipos baltával fejbevágtá. Az asszony elesett, de mert kiabált, a baltával össze-vissza vagdosta.

A vizsgálatkor 26 sérülést találtak testén. Az asszony nem halt meg, hanem folyton kiabált, mire Sipos

megijedt és a konyhaajtóból kivette a kulcsot. Az asszony azonban hirtelen felugrott és a szobába rohant, belülről bereteszte az ajtót és ott újból — kiabálni kezdett. Sipos ezt hallva, a konyhaajtót kívülről bezárta, a kulcsot a kutba dopta, a baltát és kezeit a vértől megmosta, a ruháján lévő vérfoltokat betintázta és midőn már az öreg asszony szobájából zaj nem hallatszott, a műhelyben leült dolgozni, s midőn 9 órakor gazdája hazajött, a munkánál találta őt.

Sipos vallatásakor vallotta be azt is, hogy őt senki sem biztatta ezen tettére és csak azért fogta rá Fekete Gergelyre, mert a nyomozás alatt a házban azt beszéltek, hogy a tettes nem lehet más, mint Fekete Gergely, aki az asszonynak tartozik és utána örökölni is fog. Fekete Gergelyt ő soha sem látta azelőtt, csak midőn a megölt asszony temetésére Fekete is eljött, egy embertől hallotta, hogy ez Fekete Gergely és erre figyelmes lett és jól megnézte Feketét.

Fekete Gergely igazolta, hogy a kérdéses este a K locsától másfél órányira fekvő tanyáján volt és védője azonnali szabadlábra helyezését kérte, amit a vádtaács a nyomozás és vizsgálat alatt álló tanuk meghitteltetése után nyomban el is rendelt.

A kártya nyomorultja.

Megrendítő szerencsétlenség történt a napokban Torbágy község határában.

A múlt héten történt, hogy Macsolai János és Bezzeg István nevű tószögi lakosok kerti munkát végeztek Veisz Antal birtokos házában. Szombaton amint a munkát befejezték, Veisz kifizette a munkáit s az egész heti keresetet Macsolai János vette fel a többi munkástársa részére is.

A bérfelvétel után Macsolai nem ment a társai közé, hogy a felvett heti keresetet velük megoszssa, hanem azzal az ürügygel, hogy a kapott pénzt fel kell váltani, eltávozott. Macsolai a pénzzel betért egy kocsmába, ahol akkor néhány cigány tartózkodott. Ott akarta a pénzt felváltani, de előbb egy fél liter bort rendelt.

Mialatt a bort fogyasztotta, a cigányok, akik észrevették, hogy Macsolainál pénz van, szóba elegyedtek vele, aki azután nekik is hozatott bort, sőt azok rábeszélésére kártyázni kezdtek. E közben Macsolai megfélekedett a többi munkástársáról és reggelig játszott a cigányokkal, a kik minden pénzét elnyerték.

Bezzeg és a másik két munkás egész éjjel keresték Macsolait, — de csak reggel találták meg, amikor már az ő pénzüket is elkártyázta. Bezzeg, akinek nagy családja van, és szegény ember, krajcár nélkül nagy bánattal indult hazafelé Tószögre. Vele ment Macsolai is, aki már a faluban is nagyon hetykén felelgetett Bezzeg korholó szavaira.

Utközben a két ember összevesszett. Macsolai a magával vitt ásóval megtámadta Bezzegét s fején oly súlyos sérüléseket ejtett, hogy rövid vonaglás után ott a helyszínen meghalt.

A gyilkos a véres holttestet bevonszolta egy árokba s azután egyedül ment haza Tószögre, ahol Bezzeg feleségének, azt mondta, hogy férje ott marad Torbágyon. E napokban aztán megtalálták a már oszlásnak indult holttestet s a csendőrség letartóztatta a gyilkost, aki beismerte bűnét.

SZINHÁZ.

Bucuzás harmadszor. Pesti Ihász director csak nem tud meglenni reclamirozás nélkül. A „Mulató Istenek” mai premiére-jének szinlapjára odanyomatta nagy vastag betűkkel, hogy: Gerlaci Hermin bucsufellépte, — holott ugyanezen darab holnap is megy. A milyen izléstelen az igazgató ur eljárása ép olyan boszszantó is, mert világosan kilátszik a lóláb. A director ur arra számít, hogy így teltebb lesz a ház. Avval persze nem törődik, hogy milyen kellemetlen az illető művésznőre magára, az ilyen „felhívás keringőre.” A közönség nagy részének arról természetesen sejtelve sincs, hogy ebből a bucsufellépésből folyó jövedelemből Gerlakinak egy krajcár sem jut és így Gerlaci kedvéért sokan elmennek a színházba. Azt nem tudják, hogy az igazgató ur a nélkül, hogy Gerlakit megkérdezte volna, nyomtatja oda a szinlap fejére a csalogató felszólítást. Az igaz, hogy az igazgató ur eléri a célját és telt házat kap, de visszaél ugy a közönség hiszékenységével, mint társulata tagjainak renoméjával. Ideje volna, hogy azok az izléstelen commentárok, melyek erősen emlékünkebe idézik a vásári látványos bódék tulajdonosainak hivatását, végleg lekerüljenek már a szinlap fejről. — Nyugodt lehet az igazgató ur, a közönség, a melynek Gerlaci dédelgetett kedvence, evidentiában tartja, hogy mikor bucsuzik valóban és az ő reclamjára semmi szükség sincsen.

A Boszorkány. Sardou nagyhatású drámáját, A boszorkányt adták tegnap szinpadunkon először. A darab meséje nem új, de drámailag páratlanul van feldolgozva, s különösen hősnője, a mor leány (Zoraya) remek alkotás, amelyhez méltó szerep a darab másik hőse Enrique. Ezek köré ugy csoportosította az író a dráma többi személyeit, hogy mindegyik emeli a hatást, már egyszerű megjelenésével is. Zorayat Vécsey Ilona alakította tökéletesen. Minden szavával, minden mozdulatával bebizonyította, hogy sokoldalú, az ellentétes érzelmek legváltozatosabb halmazából művészi egységgé gyurt szerepét mély intelligenciával fogja föl és tökéletesen alakít. A közönség minden felvonás után kifejezést is adott elismerésének. A tegnapi előadás után tünt fel különösen a közönségnek, hogy a szezonban a művésznőnek az igazgatóság nem keresett alkalmat a szereplésre. Vécsey Ilona külső megjelenése is összhangban volt kitűnő játékával. Jó volt Könyves is, mint Enrique. Különösen jó volt a harmadik felvonásban. Tapasztalt Kovács Ilka mint Afrida. A darab rendezésért Könyvest különös elismerés illeti meg.

TAVIRATOK

Katonai tanácskozmány.

Bécs, ápr. 13. Beck báró vezérkari főnök ma délelőtt kihallgatáson volt a királynál. Mint hírlík, nemsokára nagy katonai tanácskozás lesz a Burgban az uralkodó elnöklete alatt.

Anglia háborura készül.

London, ápr. 13. Az itteni értéktőzsdén nagy értékcsökkenés állott be, mert a katonai hatóságok fejei tanácskozásra ültek össze. Ma délelőtt minisztertanács is volt.

Megyeri Krausz Lajos meghalt.

Budapest, ápr. 13. Egy munkás-élet ért ma befejezéséhez. Megyeri Krausz Lajos meghalt olyan munkás és valóban érdemesen átélt élet után, amellyel mara landó emléket állított magának ugy a munka, mint a társadalom körében. A haláleset alkalmából a szabadelvű pártkör erkélyére kitűzték a gyászlobogót, valamint a VI. kerületi kaszinó és a demokrata-kör erkélyére is, minthogy az elhunyt mind a két körnek tagja volt. Temetésére nagy előkészületeket tesznek, kivált a jótékony intézetek, amelyek az ő bőkezűségének adományából igen sokszor részesedtek. A jótékonycélra egy millió forintot hagyott.

TANUGY.

Pör a tanítók ellen. Óbecséről írja tudósítónk: A községi képviselő-testület dr. Tripolszky János képviselő indítványára elhatározta, hogy eltörli a tanítóitól a járásosztás alkalmával nekik törvényes formások között, urbéri egyezség alapján és itélettel átadott eszményi jutalékot. A pört az első bíróságnál elvesztette Óbecse, mert az ujvidéki törvényszék elismerte a tanítóknak, épp ugy, mint a lelkészeknek és jegyzőknek az eszményi jutalékhoz való törvényes jogukat. Amde felebbezés folytán az ügy a táblához került és a szegedi kir. tábla ellenkezőképen ítélte. A tanítóktól a jutalék elvételét mondja ki törvényesnek és helyesnek és felszólítja a tanítót, hogy határidőn belül adja át jutalékát Óbecse községének.

Nyilttér. *)

Felkérem mindazokat, kik hozzám bármi okból levelet intéznek, aluljegyzett címemet használják.

György Mór.

REGÉNY CSARNOK.

Sötét hatalmak.

34.

Emil magába mélyedve, szóltanul ült Károly mellett. Szívből örült a viszontlátásnak; mert bensőségteljesen, szívből szerette Károlyt, de bánatai voltak, csalódott remények neheztedek kedélyére. Mai kísérlete is, hogy kenyérkeresetet találjon, dugába dőlt, mint a többi kísérletei. Wittgenstein urhoz hasonlóan sokan beszéltek, csak hogy az ilyen ígéreket még egyszer sem váltották be. A szomszéd urnak már elmondta röviden fáradozásainak az eredményét és ez barátságosan, vigasztalva intette türelemre. Károlylyal utközben véletlenül találkozott, s a két fiatal ember röviden feltárta már egymás előtt a szíveket.

Baumné, a viszontlátás örömeinek csillapultával, Emil csendes lényére lett figyelmes. Most ő is tudakozódni kezdett fáradozásainak eredményéről.

— Ugy, ugy, szólt Baumné aggodalmasan Emil elbeszélése után, mindig mondtam: a kézi munkának arany az alapja. Nézzék Károlyomat; dobjátok a világba, mint a hólapdát, egyetlen fillér nélkül a zsebében,

*)E rovat alattiakért nem felelős a Szer.

még akkor sem kell félnie, izmos karjaival keresztül küzdi magát a világon.

A szomszéd ur esendesen mosolygott, mikor Baumné kezdett felmelegedni. Tudta, hogy barátnőjénél nem használ az ellentmondás, ha erről a tárgyról kezdett beszélni.

Amint látom régi vitatok Emil miatt még mindig tart, szólt közbe Károly. A te véleményed szerint neked igazad lehet, édes anyám; de azért már nincs úgy, amint te gondold és amint régen volt, folytatta Károly. Messze földet bejártam. A szemem mindig nyitva volt, sokat láttam, sokat tanultam. Ma már szellemi munkásokra is szükségünk van, a kezek már nem elégségesek. Előbb, míg nem gőz uralta a világot, persze lenézték a szellemi munkást; aki derekasan tudott bánni a kalapácsal, az volt a mester. Ma azonban, mikor sinhálózat veszi körül a földgolyót, mikor a gőz uralkodik a tengerek fölött és egybehozza a legtávolabb eső világrészek lakóit és közössé teszi az érdekeket, ma már a szellemi képesség lett a feltartóztatlanul előre haladó idő fő mozgató ereje és bizony irigylem Emilt, hogy ő ezt a részt választotta.

(Folyt. köv.)

Felolvasó szerkesztő:

DUGOVICH IMRE.

Laptulajdonosok: A Z A L A P I T Ó K

Szerkesztőségi és kiadóhivatali

telefon szám: 62.

A BAJAI Nemzeti Szálló

kávéházában és éttermében

DANKÓ LAJOS

ujjonnan szervezett zenekara minden hétfőn, szerdán, pénteken és szombaton hangversenyez.

A Katona-utcában egy több szobából álló lakás

egy, esetleg két úri családnak kiadó.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Tiszt uraknak

alkalmas az új honvédlaktanya közelében, egy igen szép lakás istállóval kiadó. — Cim a kiadóhivatalban

Eladó a Tompa-utcában a Vöröskereszt iskolája közelében egy kert 235 négyszögöl területtel, 30 meter utcai vonallal, mely háziépítésre legalkalmasabb, jutányos áron, kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Cim a kiadóhivatalban.

Két láncc föld

közvetlen a Molezer tégláégető mellett, szabad kézből eladó.

Tudakozódhatni lehet Abrasich Antal polg. isk. igazgatónál.

Eladó egy száletli

teljesen jó karban, függönyökkel együtt, korecsmárosoknak vagy szőlőbe kiválóan alkalmas. Bővebbet

Szemmáry János

vendéglősnél.

Mész eladás Baján.

Raktáromon I-ső rendű égetett mész ára métermázsanként 2 K 80 fill. Baján égetett I-ső rendű szép, fehér, darabos mész ára métermázsanként 3 K 60 fill.

■ Tömeges vételnél árkedvozmény. ■ Állandóan nagy raktár. ■

Baja, 1905. ápril hó.

Schleicher Antal, Baja.

Meglepő ujdonság a világítás terén! Tessenék ide figyelni

Müller Antal épület és díszmű **Baján**
o o bádigos o o

Saját házban — a Központi Szállodával szemben — Saját házban.

Ajánlja saját találmányu, felülmulthatlanul fényes világításu **acitelin lámpáit**

Teljesen szagmentes.

Minden veszély kizárva.

Nélkülözhetlen udvar, kert, vendéglő, lakás világításánál. — Utólérhetlenül szép és olcsó világítás! — Árakkal és felvilágosítással készséggel szolgálunk.

Egyben van szerencsém ajánlani ülő, fürdő és fűthető kádakat. Öntöző, kerti, konyha és dísz kannákat a legszebb, legjobbtól a legolcsóbbáig. — Üzletemben kapható minden e szakba vágó, a háztartásban szükséges áru. — Elvállalok mindennemű épület munkát. — Saját szerkesztű állvány nélküli készülékemmel elvállalok mindennemű toronyjavítást, fedést, festést, órátábla festést, aranyozást és villámhárító felállítását, nemkülönben bármilynemű toronymunkát kifogástalan pontossággal, jótállás mellett és igen jutányos áron. — Elvállalok továbbá új torony készítését ács munkával együtt vagy anélkül.

Takarékoskodni lehet a sokszorosan kiténtetett és régóta jól bevált MAGGI-IZESÍTŐ helyes használata mellett.

Néhány csepp — tálalásnál hozzátéve — elegendő, hogy ezáltal a gyenge leveseknek, mártásoknak, főzelékeknek stb. egy pillanat alatt jó és erőteljes ízt adhassunk. — Üvegecskékben 50 fillértől kezdve (utántöltve 40 fillértől kezdve). — Kapható: DRESCHER GYULA fűszerkereskedésében, BAJA. MAGGI-kiténtetések: 4 nagydíj, 26 aranyérem, 6 díszoklevél, 5 tiszteletdíj. Hatszor versenyen kívül, többi között az 1889. és 1900-iki párisi világiállításokon. (Maggi Gyula bírálótag).

Nyomatott a kiadók Kladek és Hamburger könyvnyomdájában Szabadkán.

KIS HIRDETÉSEK.

Minden szó 3 fillér Vastag betűkből 6 fillér. Legkisebb hirdetés 30 fillér

Jó vasalónő ajánkozik házakhoz, mosott ingeket és galérokat is elvállal. Ing vasalási díja 12 fill. galér 3 fill. Balláné, Dominusz-ház, házmesteri lakás.

Raktár kiürítés minden elfogadható árban Kész női ruha, blous, alsó szoknya, gyermek ruha női ing stb. VI. Deák-utca Dr. Szilassi házában a teljes berendezés eladó

Antikvárium. Könyv-, papír-, zeneműkereskedés és kölcsönkönyvtár van Szabadkán a gymnasiummal szemben. Az Antikváriumba remek képes levelezőlapok darabja 1 kr. Kölcsönkönyvtárának havi 30 kr. a díja. Cigaretta papír 100 drb.-os dobozokban csak 9 kr., legfőbbomabb csak 11 kr. Használt könyveket zeneműveket vesz. Levélpapírok, emlékönyvek, képes könyvek, imakönyvek stb. Bámulatos olcsón lehet venni az Antikváriumban Szabadkán.

Lakás változás. Özv. Hamburger szülész női lakását Petőfi-utca (csirke piac) idb. Illés Antal ur házába helyezte át.

Felolvasó (titkár, ki a német és magyar nyelvben tökéletes, alkalmazást nyel. Cim a kiadóhivatalban.

„BARÁT-ITAL“

gyomorlikőr készítményem a legkitűnőbb étvágyat hozó gyomortisztító, az emésztést elősegíti, igen jóízű és gyorsan ható, naponta két pálinkás pohárral elegendő. Régi gyomor baj, székrekedés ellen csakis ez segít.

Egy üveg 15, 25, 40 és 80 kr.

Kapható a készítőnél levélbeli megrendelésre postán. — Cim:

Zenke Zoltán, Szeged.

Kereskedők ismét árusításra nagy engedményt kapnak. — Utazó és helyi ügynökök felvétetnek.

Kapható Szabadkán: Sugár Manó, Rukavina Nándor, Nojesek Géza fűszer üzletében. Bács-Topolyán: Tószegi János. Csantavéren: Fogyszövetkezet.

NAGY NAP- és ESŐERNYŐ

Óriási választék. **RAKTÁR.** Óriási választék.

A közelgő nyári idényre bátorkodom a n. é. közönség szives figyelmét felhívni a nálam raktáron lévő **esipke fantasie és crepe de chine napernyőkre**, úgy sima és chine színekben, valamint fekete selyem és félselyem, színes és chinbe óriási nagy választékban, bámulatos olcsó árak mellett Ernyő javításokat valamint áthúzásokat saját műhelyemben olcsón fogadok el. — Férfi- és gyermek kalapok, sapkák rendkívüli nagy választék, nagyon olcsó árakban.

Szives pártfogásukért esedezve, maradtam kiváló tisztelettel **Fischer Pál,** Baja, városi bérház.

Baron Vilmos

nagy sírkőraktára BAJA,
Központi Szálloda épületében

Dus raktár legfinomabb és legolcsóbb sírkövekből Betűk aranyozásának tartósságáért kezesesség vállalatik.

Szolid és jó munka.

Temetői munkát elvállalok!

Ez nem mese! Ez valóság!

Figyelem! Dupla fedelű ezüst óra csak 6— frt
Roskopf nickel óra csak 2— frt
Pontosan járó ébresztő óra csak 1-50 frt
Tula ezüst óra csak 10— frt

Arany és ezüst ékszerek, női és férfi aranygyűrű, fülbevaló, karkötő, hosszú és rövid óra láncok. és nyakláncok a legnagyobb választékban. Ezüst oxyd, chinai ezüst evőeszközök és dísz tárgyak.

Tegyen egykísérletet és meggyőződik, hogy **sehol ily olcsón nem vásárolhat!**

Rude Ignác műorás és ékszerész **Baja**

Alapított 1898. Granaug-féle bankház épületben. Alapított 1898.

Rendeljen nálam sürgősen

8 kor.-ért fakeretű erős acélsodronybetétet,

mely olcsóbb mint a szalmazsák.

Az ágy belméretének beküldése után gyorsan és pontosan készítem.

Ugyisint sodronykerítések udvarok, kertek, szőlők kerítéséhez 42 fillértől feljebb és minden e szakba vágó munkát.

Ifj. UTRY PÁL Baján.